

DUIN

JAARGANG 28, NR. 4
DECEMBER 2005

ISSN - 0168-7948

REDACTIE

BAS ARENS
PETER VAN DEN BERG
MARTIN DE JONGE
ARJEN KOK
MONIEK LÖFFLER
IKE SPAN

HOOFDREDACTEUR

MARJA ZANDBERG
JOOS VERSFELT (INTERIM)

VORMGEVING

RENÉ LENNAERTS, AMSTERDAM

PRE-PRESS EN DRUK

SALLAND DE LANGE, DEVENTER

REDACTIE-ADRES

DUIN, POSTBUS 664
2300 AR LEIDEN
TEL. 071-5160490
FAX. 071-5160499
E-MAIL: STICHTING@DUINBEHOUD.NL
WWW.DUINBEHOUD.NL

BEZOEKADRES

STATIONSWEG 12, LEIDEN

LOSSE NUMMERS

€ 6,- (THEMANUMMERS € 7,-)

ABONNEMENT

BESCHERMHEER-VROUWE VANAF € 50,-
65+ € 14,-
PARTICULIEREN € 18,-
INSTELLINGEN € 31,-

BETALINGEN

GIRO 35 05 200 TEN NAME VAN
STICHTING DUINBEHOUD TE LEIDEN

ADVERTENTIES

REDACTIE DUIN
TEL. 071-5160494
E-MAIL: REDACTIE@DUINBEHOUD.NL

© STICHTING DUINBEHOUD

STICHTING DUINBEHOUD IS LID VAN DE VERENIGING
KUST EN ZEE. Kijk op WWW.KUSTENZEE.NL

Bij de voorkant:

Milieu-invloeden zoals lawaai licht of
(fijn) stof zijn van invloed op de
gezondheid van mens en natuur
(foto: Marc Janssen).

Dit tijdschrift wordt gedrukt op
cycluspapier (100% recycling).

- 3 GEZONDE DUINEN VOOR MENS EN NATUUR
MARC JANSSEN
- 4 NATUURHERSTEL IN SCHONE DUINEN
BART VAN TOOREN EN MARIJKE VAN DER HEIDEN
- 6 OVERLEVEN IN VERANDEREND MILIEU
WILFRIED ERNST
- 8 VUUR EN NATUUR IN WIJK AAN ZEE
JAN-PAUL VAN DER MEIJ
- 10 ZEEDORPENLANDSCHAP OF WESTERBAAN
BEN TER HAAR
- 12 SPOREN VAN DE MENS IN VOORNE'S DUIN
JULIUS RÖNTGEN
- 14 DUINBEHOUD IN ACTIE
- 15 RECENSIES
- 16 DUINLEVEN
Brandnetels
PETER VAN DEN BERG

Wilt u **donateur** worden van Stichting Duinbehoud of een
abonnement op het tijdschrift DUIN? Bel dan tijdens kantooruren
naar 071-5160490 of email naar: secretariaat@duinbehoud.nl

Opzeggingen van het abonnement graag schriftelijk of per email
vóór 1 november van het lopende jaar indienen. Als na 1 november
van het lopende jaar wordt opgezegd, loopt het abonnement tot en
met 31 december van het volgende jaar.

Brandnetels

In populariteit kunnen ze wedijveren met muggen en kwallen: brandnetels. Deze planten hebben als specialisme de plekken met een overmaat aan voedingsstoffen te benutten. In het duin groeien ze dan ook langs paden waar honden uitgelaten worden of waar houtsnippers liggen te verteren, langs infiltratiekanalen waar in het verleden voedselrijk rivierwater ingelaten werd, en rondom mierenhopen waarnaartoe bosmieren jaar in jaar uit voedsel aanslepen. Ook door bemesting uit de lucht (zure regen) kan er in het duin onder een willekeurig struikje een brandneteltje opduiken.

Wie goed oplet ziet af en toe een vreemd wolkje boven een brandnetel hangen. Dit bestaat uit stuifmeel, dat juist met een plofje vrijgekomen is. De wind verspreidt dit stuifmeel, miljoenen korrels per plant. Van al het stuifmeel in de lucht van Nederland is maar liefst dertig procent afkomstig van brandnetels, meer nog dan van alle grassen samen. Gelukkig wekken ze niet al te veel allergische reacties op. We kennen dus wel hooikoorts, maar geen brandnetelkoorts.

Er zijn twee soorten: de grote brandnetel, met hangende bloemtrossen en donkergroen blad, en de kleine brandnetel, de venijnigste prikker. Zoals bij de meeste planten bestaat er binnen de soort weer een grote genetische variatie. Dat is in Wijk aan Zee anders, zoals onderzoek heeft aangetoond. Corus stoot stofdeeltjes uit, rijk aan ijzer, mangaan en zink. Die deeltjes slaan neer in concentraties die voor de meeste brandnetels te hoog zijn. Die sterven dan ook af, slechts enkele overleven en planten zich voort. Zij slaan de metalen op in de celwanden en maken ze zo onschadelijk. Deze overlevende planten zijn genetisch weinig variabel, en zijn goed bestand tegen genoemde metalen, maar slecht tegen andere invloeden. Als proef zijn Corusbrandnetels elders in het duin uitgezaaid. Ze bleken in een schone omgeving niet meer te kunnen overleven. Ander brandnetelzaad kiemde keurig. Komend onderzoek: jeuken Corusbrandnetels venijniger? Proefpersonen mogen zich aanmelden.

